

Sygn. akt III KO 138/19

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

w sprawie **J. B. K.**,

oskarżonego o czyn z art. 197 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 6 lutego 2020 r.

wniosku zawartego w postanowieniu Sądu Rejonowego w Z. z dnia 20 listopada 2019 r., sygn. akt II K (...), o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu Sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

uwzględnić wniosek i przekazać sprawę J. B. K. Sądowi Rejonowemu w G. w celu rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 25 maja 2017 r., sygn. akt II K (...), umorzono postępowanie karne o czyn z art. 197 § 2 k.k. wobec J. B. K. i zastosowano wobec niego środek zabezpieczający w postaci umieszczenia w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym. W związku z treścią i wnioskami opinii sądowo-psychiatrycznych eksponujących stan wysokiego zagrożenia możliwością ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu od dnia 4 października 2018 r. w/w przebywa w Regionalnym Ośrodku Psychiatrii Sądowej w B., dysponującym warunkami maksymalnego zabezpieczenia.

Postanowieniem z dnia 4 września 2019 r., sygn. akt II Ko (...), Sąd Okręgowy w Z. wznowił postępowanie w sprawie J. B. K. z uwagi na stwierdzenie bezwzględnej przyczyny uchylenia orzeczenia określonej w art. 439 §

1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 354 k.p.k., a w konsekwencji uchylono postanowienie Sądu Rejonowego w Z. wskazane na wstępie i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania temu ostatniemu Sądowi.

Obecnie, Sąd Rejonowy w Z. wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy J. B. K. innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości. Argumentując wystąpienie przesłanki warunkującej zastosowanie instytucji procesowej przewidzianej w art. 37 k.p.k. podkreślono, że po uchyleniu orzeczenia o umorzeniu postępowania i o zastosowaniu środka zabezpieczającego J. B. K. nadal przebywa w Regionalnym Ośrodku Psychiatrii Sądowej w B. w związku z wykonywaniem wobec niego tymczasowego aresztowania w warunkach specjalistycznej placówki służby zdrowia. Został tam umieszczony z uwagi na specyfikę zaburzeń psychicznych, na które cierpi, to jest upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim, skutkującego m.in. niską inteligencją, z którego wynikają jego obecne właściwości, to jest zwłaszcza zaburzenia afektywne i akty agresji. Z kolejnych opinii sądowo-psychiatrycznych wynika, że nadal istnieje potrzeba zapewnienia pobytu w/w w placówce medycznej dysponującej warunkami maksymalnego zabezpieczenia. Ani zakład karny znajdujący się w pobliżu Sądu Rejonowego w Z., ani szpitale psychiatryczne znajdujące się w pobliżu tego Sądu nie są w stanie zapewnić bezpiecznych warunków przebywania J. B. K. odpowiadających jego stanowi zdrowia. Ta sytuacja uniemożliwia przeprowadzenie ponownego postępowania w przedmiotowej sprawie przed Sądem Rejonowym w Z. z zachowaniem dyrektywy wynikającej z art. 354 k.p.k., tj. z zapewnieniem uczestnictwa podejrzanego w posiedzeniu. Wprawdzie, zgodnie z art. 354 pkt 2 k.p.k., podejrzany nie bierze udziału w posiedzeniu w przedmiocie orzeczenia środka zabezpieczającego, jeśli z opinii biegłych wynika, że byłoby to niewskazane, chyba że sąd uzna jego udział za konieczny, to jednak z informacji uzyskanych przez Sąd Rejonowy w Z. wynika, że zapewnienie udziału podejrzanego w posiedzeniu w siedzibie tego Sądu, będzie niezwykle trudne do zrealizowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego w Z. o przekazanie sprawy osk. J. B. K. – innemu sądowi równorzędnemu w oparciu o przesłankę wskazaną w przepisie art. 37 k.p.k., zasługiwał na uwzględnienie. Choć przepis art. 37 k.p.k. stanowiący

podstawę przekazania przez Sąd Najwyższy sprawy innemu niż sąd właściwy sądowi równorzędnemu do jej rozpoznania ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości ma charakter wyjątkowy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KO 1/17), to przedstawione przez Sąd Rejonowy w Z. motywy skorzystania z właściwości delegacyjnej odpowiadają rozumieniu przesłanek tej właściwości w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Pojęcie dobra wymiaru sprawiedliwości ma charakter ocenny, biorący pod uwagę przyczyny zakłócające prawidłowy wymiar sprawiedliwości. Opisana powyżej sytuacja, uprawdopodobniona przez Sąd Rejonowy w Z. , spełnia ten warunek.

Podkreślić należy, że ciężar wykazania okoliczności przemawiających za przekazaniem sprawy spoczywa na sędzie wnioskującym o zastosowanie instytucji z art. 37 (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2016 r., IV KO 41/16). W realiach tej sprawy można było uznać, że Sąd wnioskujący uczynił to w sposób należyty, zarówno eksponując niemożność umieszczenia podejrzanego w zakładzie karnym lub szpitalu psychiatrycznym znajdującym się w pobliżu tego Sądu, jak i wskazując na bardzo dużą odległość między Regionalnym Ośrodkiem Psychiatrii Sądowej w B. , w którym podejrzany musi przebywać (z uwagi na specyfikę stanu psychicznego), a także brak możliwości przetransportowania podejrzanego z miejsca pobytu – na czas postępowania przez sądem *meriti*.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego stan zdrowia oskarżonego może uzasadniać skorzystanie z art. 37 k.p.k. Wyrażono m.in., przekonanie, że jeżeli stan zdrowia oskarżonego jest przeciwwskazaniem dla długotrwałych podróży, to okoliczność ta może przemawiać za przekazaniem sprawy w trybie art. 37 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., V KO 73/16).

Powody przekazania sprawy J. B. K. związane ze stanem zdrowia podejrzanego, w powiązaniu z koniecznością zapewnienia warunków maksymalnego zabezpieczenia, w pełni uzasadniają uwzględnienie wniosku Sądu Rejonowego w Z.. Nie ulega bowiem wątpliwości, że kryterium „*dobra wymiaru sprawiedliwości*”, uzasadniające korzystanie z właściwości delegacyjnej

na podstawie art. 37 k.p.k., przejawia się nie tylko w realnym zagrożeniu obiektywizmu w orzekaniu o odpowiedzialności karnej, lecz także w równie realnym zagrożeniu sprawnego i szybkiego przeprowadzenia postępowania sądowego, realizującego ustawowy postulat rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Tym bardziej więc dobro wymiaru sprawiedliwości narażone jest na szwank wówczas, gdy właściwość miejscowa Sądu, z uwagi na uwarunkowania przedstawione przez Sąd wnioskujący, w sposób bardzo poważny utrudnia, jeśli nie uniemożliwia, przeprowadzenie sprawy (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2005 r., III KO 47/05). Jeżeli możliwe jest więc usunięcie takiego niepożądanego stanu przez dopuszczenie odstępstwa od zasad wyznaczających właściwość sądu, to sprawę należy przekazać sądowi, przed którym podejrzany - uwzględniając jego stan zdrowia psychicznego i uwarunkowania organizacyjne związane z bezpieczeństwem - może być obecny. Jednocześnie, zważywszy na obecne miejsce pobytu J. B. K. , sprawny przebieg czynności procesowych w ponownym postępowaniu, zapewni wskazanie Sądu Rejonowego w G., jako właściwego do rozpoznania tej sprawy.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że określona w art. 37 k.p.k. przesłanka przekazania sprawy J. B. K. do rozpoznania innemu Sądowi równorzędnemu została spełniona.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono, jak na wstępie.